پیاوێ له دارسێو

2002

بەو سەرەوە، گەواڵە هەورەکان وتیان:
ئێستە خاك لە ئێمە شپرزەترەو
ڕەنگەکانی ناو پەلکە ڕەنگینەیش وتیان:

ئێستە زمانی کوردیی لە ئێمە پەشۆکاوترەو
پەلکەگیاکانی بەر پرژەپرژی تاڤگەیەکیش ئەیانوت:
چاوی ڕۆژنامە لە چاوی ئێمە تەڕترەو
ئالأیەکی ئاوێزانی سەر تابوتێکیش پێی وتین:
لەم ساتەدا تەنها هەر دڵی ئازادیی
لە ژوورەکانی گریان و خۆرەکەی من دڵتەنگترە.
خاك بەسەر مەرگی ڕووبارێکی خۆیدا کەوت
"تۆ بڕوانە ئەو بەردانە
چۆن جێگۆڕکێ بە ژانەکانی یەك ئەکەن"
زمانی کوردیی چرایەکی دیوارکۆی،
ژووری میوانی خۆی لێ کوژایەوە.
"تۆ تەماشا نیشانەکانی سەرسوڕمان
چۆن دەسی ئەو حەرفانە ئەگرن تا نەکەون"
ڕۆژنامە گوڵدانی سەر وتارێکی
خۆی لە دەست بەربۆوەو شکا
"تۆ بڕوانە:
سەردێڕەکان چۆن خۆیان دانەواندوەو
وردە شووشەی ڕستەی شکاو
لە دامێندا ئەچننەوە"
ئازادییش زەنگێکی گەرووی
سروودەکانی لە زرنگانەوە کەوت
"تۆ تەماشا

چۆن بێدەنگییش

بووە بە کۆترێکی ڕەش و

لەسەر شانی هەشتی نیسان هەڵگورماوە"

ئێوەیش هەموو برادەرە هەورەکانم!

ئەی پەلکە ڕەنگینەی خوشك و

منداڵینە، پەلکە گیاکان

تۆیش ئەی ئاڵای

غەریبی ناو ئاڵاکان و

ئەی دوا نمەی شیعری تەڕی ناوچاوانم،

ئێمە ئیستا لەم چاڵی خۆرنشینەدا، بە زەردەپەڕ

باڵای قەڵەمێك دائەپۆشین

کە لە نووکی ئەوەوە

"ژێ کافێ" برووسکەی داو

لە سەری ئەودا ئەیلولێ کردی بە ڕەهێڵەو

لە دەفتەری بەردیشیا شەفەقێ ڕسکا.

ئێمە ئیستا ماڵئاوایی لە ژیانی چیرۆکێکی درێژی

هەشتاو شەش لق و پۆپ ئەکەین

کە لە"گەلاوێژ"ی کازیوە جوانترو

لە هەنگاوی"بەرەو ڕووناکیی" منداڵێکمان گەشترو

لە ژانی گەلی ناو تووناو توونی ئەنفالەکانمان بە گینگڵتر و

لە زەردەخەنەی"شیرین بەهارە"ی

نەورۆزی تازەمان ئازیزتر.

ئێمه هەنوکه پەنجەرەیەك بە گڵ ئەسپێرین
که پەنجەرەی خۆرەتاوی سەر گۆیژه خۆی بوو.
بەژنی باڵەبانێ ڕائەهێڵینه گۆڕەوە
که باڵەبانی سەر دوو لێوی شیعر خۆی بوو
بەیانییەو کەچی ئاسمان
ئاسمانی ئێوارەیەکی خۆڵەمێشییەو
ئەوەتا؛ ڕۆژنامەکانمان
نزم ئەفڕن و لە پۆلێ پەڕەسێلکەی زیز ئەچن.
دوا ژمارەی گۆڤارەکانمان بۆینباخی ڕەشیان بەستووەو
لە پرسەی گۆمێکدا لەبەر تریفه غەمبارەکان هەڵئەسن.
کورتە چیرۆکەکانمان
یەکی گوڵێکی سپییان بە دەستەوەیەو
فرمێسکی ناونیشانی خۆیانی پێ ئەسڕن.
ئەمڕۆ لە دادگاکانماندا،
"قانون" پیاوێکی جانتا بە دەستی
شڵەژاوەو عەینەکەکەی تەم گرتوێتی.
لە کافتریاکەی زانکۆیشدا
"خازێ"بووە
بە کچە خوێندکارێکی ئەسمەری کەرکوکیی و
بە دەم خواردنەوەی قاوەی تاڵەوە
سەرنج لە کۆچی پەڵە هەورێکی
گۆچان بە دەستی دوور ئەدا.

ئەمڕۆ لەناو هەموو ژوورەکانداو
لەم شارەدا
هیچ ژوورێ ئەوەندەی ژووری پارێزەران
پەپوولەی بیرەوەریی تیا کۆنەبۆتەوە.
هیچ شەقامێکیش ئەوەندەی
شەقامی سابونکەران
خێرا خێرا سەرهەڵنابڕێ
بۆ نووسینگەیەکی قاتی دووی
ئەوقاتییەکی زیتەڵەو قۆزی جاران.
ئەمڕۆ هیچ دار هەنارێکیش هێندەی
دار هەناری"ئاوە کورتێ"
نمە نمە یادگاریان ناپژێت و
دامەنی"تەیەت" ئاڵناکەن.
هیچ نامیلکەیەکی سەر ڕەفەی کتێبخانەیش
هێندەی"یادگاری لاوان"
لاپەڕەکانی پڕ نەبوون لە"با"ی نامۆو
لە تەمتوومانی لەندەن و
لە گمەی ژان.
تەمەنێك لە پلیکانەی هەتاو
تەمەنێك لە دەغڵی وشە.
تەمەنێك لە چریکەی قەڵەم و
تەمەنێك پڕ لە مانگە شەوی شیعرو

تەمەنێك پڕ لە ئاوێنەی ڕەنگاڵە

★

لەگەڵ "با"دا بگەڕێوەو
سەر بەرەوە لە وێستگەکانی ڕۆژ ژمێر
سەر بەرەوە لە چەخماخەو برووسکەی ساڵ:
هەر ئەوەندەی بگەیتە لای
جادەیەکی شەشی ئەیلول،
تۆ هیچ مەڵێ و،
ئیتر ئەو خۆی، یان درەختی، یان دووکانی،
یاخود پایەی تەلارێکی،
دێنە قسەو بۆت باس ئەکەن،

کێ بوون ئەو وشە شاریانەی بۆ یەکەم جار
لە دەربەندو ئەشکەوتەوە:
دەنگی مێژوویان گواستەوە،
خەونی وڵاتیان گواستەوەو
ڕاپەڕینیان دابە کۆڵی ئازادیداو
هێنایانە بەر دەرکی شار.
لەو ڕۆژەوە شەقامیان کرد
بە مەچەکی پاشەڕۆژو
لەو ڕۆژەوە، کتێبیان کرد
بە چاویلکەی بیری تازەو

کردیانە چاوی ڕۆژگار.

هەر ئەوەندەی بگەیتە لای

کۆنە دیوارێکی زیندان.

لای هەوای کپی قاوشێ،

لای مەرکانەی گرتووخانەی

سەحرایەکی دوورە دییار: تۆ بێدەنگ بەو،

ئیتر ئەوان ئەجوولێین و دێنە قسەو،

لە برینی دیوارەوە، لەناو زاری زنجیرەوە،

لە ئاوی ژەکی مەرکانەو،

لە بنمیچی قاوشەوە، پەیڤەکانی برایمۆك،

کلوو کلوو دێنە دەرێو

بە ئازاردا شۆڕ ئەبنەوەو

دیسانەوە لە بەردەمی پەریخان و دڵدارانەدا

ئەبنەوە بە: ئاوێنەکانی یادگار.

تۆ بگەرە چاوی"شیرین"..

ئەیشگەیتە لای گۆمی ورمێ.

تۆ بگەرە"دیاری لاوان"..

ئەیشگەیتە لای مێرگی بەهرەو کەپری زمان.

تۆ بگەرە خەمەکانی"سۆفی هەسەن".

ئەیشگەیتە لای فرمێسکەکانی ولاتێ.

بگەرە "دوا تیری کەوان"،

من ئەزانم ئەیشگەیتە لای

ئەو ورەیەی
جارێك ئەبێ بە بای سووری ناو تۆفان و
جارێکی دی بە دەنگی بەردەقارەمان.
"تۆ ئەگەر نەژیت بۆ مردن
تۆ ئەگەر بمریت بۆ ژیان"
نە هەڵئەورێ پرشنگ و
نە ئەشمرێ خەونی ئینسان!.
محامی گوڵە گەنم بوو.
جانتای دەستی پڕبوو لە کڕووزەی زەوی
ئەوقاتیی جۆگەی هەژار بوو.
چەکمەجەی مێزیشی پڕبوو،
لە گریانی وردە چەوو
لە ئاوی غەدر لێکراو.
محامی ڕەنجی قوڕاویو
محامی ئاسکی بێوەژن
محامی شیعری گیراو بوو..
ماڵەکەی پڕبوو لە بۆنی دادپەروەریو
دۆسییەی سەر ڕەفەیش سیخناخ:
لە بێ ئۆقرەیی گومان و
لە قریشکەی تەڕی ژن و
لە تارمایی چەقۆکانی دەستی تاوان.
دەعوایەك لە هەق.

تەمێك لە گومان.
عەشقێك لە دادو
هزرێك لە ڕامان.
لە ئێستەیشدا هەر ئەوەندەی بگەیتە شاری تەمتوومان
ئەودیو هاژەکانی زەریا
لە لەندەندا
وەکوو خەمت
تاکسیەکی ڕەش بگریت و
بەرەو باشوور بئاژویت و
بڕۆیت.. بڕۆیت
تا ئەگەیتە ناونیشانی
"وەلینتن، مارچ مۆنت ڕۆد،
ژمارەی خانوو "30"
کە دابەزیت
دەرگایەکی بستەبالأی تاسەر ئەژنۆت ئەکەیتەوە
بە دوو هەنگاو
وەك هەنگاوە کورتەکانی بەیتی شیعر
بە نێوانی هەندێ فاریزەی گیاو گوڵی
بێ تاقەتدا تێ ئەپەڕی
لە ناوەوە، ئەگەیتە بەر
هەورازێکی پلیکانەی تەختە بەندی
تەنگەبەر وەکوو غەریبیی

تۆ دەروونت پڕ لە لاولاوی پرسیارەو

هەڵئەگەڕێی

سەرئەکەوی. لە سەرەوە ئەگەیتە ژووریٚ ڕۆح سپیی

وەکو جاران، لەگەڵ پیاویٚ دائەنیشی

ڕووخۆش وەکوو درەختێکی بەفر بەسەر

ئەو وەختانەی لەبەر هەتاو پیٚ ئەکەنیٚ و

ڕویکردۆتە ئاوێنە گۆمێکی زنوێر

سادە سادەو ڕۆح سووك وەکوو

هەڵفڕین و گمەو چینەی،

کۆتری"ترەڤڵ گارد سکوێر"

کە دانیشتی و چاوت گێڕا

نە یەك قەنەفەی لووت بەرزو

نە یەك کورسیی لە خۆبایی و

نە وێنەیەکی بە دەعیەو

نە مافورێکی بە فیزو

تۆ هەر وەکوو گوڵەکێوی ساکاریی ژیان ئەبینی.

کە دانیشتی ئیتر کتێبی گەنج و پیر

چاوڕەش خەڵکی عەرەبستان

چاوشین خەڵکی ئینگلستان

دەورت ئەدەن

نزیك و دوور

نامەی خەم لێنیشتووی زۆرو

پارچە کاغەزی چاوەڕوان لە مابەینی لاپەڕەداو
هەندێ قەڵەمی بێ کڵاو
هەندێ ڕۆژنامەی پاڵکەوتوو لەسەر کورسی و
هەندێ جریوەی یادگار لەملاتەوەو
هەندێ چریکەی ڕۆژگار لەولاتەوە
سەیرت ئەکەن.
وەختێ ئەزانی لە چاوتا
گەلاوێژێك ئەجریوێنێ و
وەختێ ئەزانی لەبەری هەردوو دەستتا
شەوبۆی پەخشان سەردەردێنێ و
باڕەکەوێ لەناو سنگتا قاسپەیەتی و
ژانی کردوە بە شیعرو بۆت ئەخوێنێ.
کە دانیشتی تۆ هیچ مەڵێ و ئیتر ئەوان
دێنە قسەو بۆت باس ئەکەن
باسی نامۆیی ئەو وەختەی
وەك گڵۆپی ناو تەم و مژ
چۆن شەوانە لە بەندەری
خولیاکانی ئەم پیاوەدا دائەگیرسێ
باسی جەستەی لە ژوورێکداو
بەڵام ڕۆحی دوور دوور لەوێ:
دەمێك لە دەریاچەی واندا
ئەبێ بە ماسیی کرمانجی و

دەمێکی تر لە خەرەندی ڕەواندوزدا

پەپوولەیەکە سۆرانی و

جارێکی تر لە کەرکوکدا

ئەبیتەوە بە ئاگرێ.

لە نەخۆشخانەی"سانتهێلێر"

لە ڕاڕەوێکی سپیدا

لە ڕاڕەوێکی درێژی بەنج کراوی بێ سرکەدا

لەو ئاستەدا کە ژین و مەرگ

بەینیان لە پەردەی چرکەیەك

تەنکترەو،

هەموو ساتێ لە یەك دیارن.

لە ڕاڕەوێکی سپیدا

لەو شوێنەدا، بۆنی فۆرمالین و بۆنی

چاوەڕوانی و

بۆنی هەواڵی کوت و پڕ تێکەڵ ئەبن.

لە ڕاڕەوێکی سپیدا،

سپییەکی لە هۆش خۆچوو،

وەکوو بەفرێ

لەبەر شەوقی کەم و کزی گڵۆپێکدا

عەرەبانەی ماڵئاوایی، مەرگی مەنگەو

سووك سووك ئەڕوا

پیاوێکی نیوە داپۆشراو
لە ئیستەدا
لە جۆگەی بەر زەردەپەڕی ئێواران و
لە خەیاڵی نووستووی گوڵ و
لە ژانێکی بن گۆم ئەکا.
چون کزە با ڕاکشاوە
"بۆ یەکەمجار یەکێکی تر چاوەکانی داخستبوو
بۆ یەکەمجار یەکێکی تر لەسەر پشت ڕایکشاندبوو"
عەرەبانەی خاوی مردن
بە ڕاڕەوێکی سپیدا تێ ئەپەڕێ
لە پەنجەرەی بێ تاقەتی دیوارێکی سەرسامەوە
هەتاوێکی نەخۆش، باریك، دێتە ژووری و
بە دەم ڕێوە لە قژی سپیی ئەنیشێ
هەموو شتێ سپیی.. سپیی
غوربەت سپیی
دوکتۆر سپیی و
فرمێسك سپیی و
مەرگیش سپیی!.
دوا وشەی تۆ لە"سانتهێلێر" چاوی لێکنا.
گەڕایتەوەو بووی بە خەوی باران و با.
گەڕایتەوە:
لەملا لقی ژاڵە بوویت و لە تابووتا ڕاکشابوویت.

هەر هەمان سات، لەولاشەوە، ئەمانبینیت
لە بەفری پیرەمەگروندا
چنارێك بوویت لە گزنگ و
ڕاوەستا بوویت.
لەملا گڵ بۆ خۆی ئەیبردی و
مانگی نیسان بە هێواشی
بە شەماڵێ دایئەپۆشیت
هەر هەمان سات لەولایشەوە
ئەمانبینیت لە سەفینی و
لە نێوانی دوو کەلەوە
باڵندە چرای کۆچەری و
بریسك و هووڕ دەرئەکەویت.
لەملا زنەی چاوەکانت
لەژێر بەیداخی غەمباردا
دوو هەڵبەستی نوستوو بوون و
هەر هەمان سات لەولایشەوە
ئەمانبینیت بە خەبەری و
گوێژەت کردووە بە کورسی و
"گردی سەلیم بەگ" بە مێزو
چەخماخەیەك بە قەڵەم و
سەوزە گیامان بە کاغەزو
ڕۆمانی باران ئەنووسیت.

تابووتێ لە شەو.
ئاڵایەك لە خۆر.
گۆڕێك لە پایز.
شارێك لە وەفا.

سێ پۆستکارتی خۆشەویستیی
لە سێ سەرچاوەی خۆشەویستییەوە بۆ سیاپۆش
یەکەم پۆستکارت:
من ئاوی زمانی کوردییم
ئەمڕۆ شلوێیە چاوانم و لەڕێو باندا
وەك تارمایی حەرفەکانی خۆم ئەبینم.
من زێیەکی کەڵەگەتم لێ ونبووە
ئاخر بۆیە من گۆڤارم لیخن بووەو
وەختێ بەناو گەلیی وتارو پەخشاندا تێئەپەڕم
لە کەناردا سەرم ئەدەم بە گابەردی ڕستەکانداو
لەناو قەڵبەزەی شیعریشدا خوڕخوڕ ئەگریم.
من ئاوی زمانی کوردییم
مەگەر هەر خۆشم بزانم
ئەم عاشقە چەند ڕووباری پاککردمەوە
لەو قەوزانەی ڕێی ڕۆشتنیان لێ ئەگرتم.
وەختێ ئەم کارتەیش ئەنووسم
حەرفی بزوێنم سست بوون و

بووم بە تانجەرۆی چاوکزو
ئەوبەر کەنارم نابینم

دووەم پۆستکارت:
من ئاسۆکانی ڕۆژنامەم
ڕۆژنامەیەکم مردووە
بە قەد هەتاوی سەربەفر پاك و جوان بوو
بۆیە ئیستە من ئەبینن
لە دووکەڵی مانشێتێکدا بە حاڵ دیارم و
فرمێسکی ڕەش ژووری ستوونم تەڕئەکاو
گۆشەم ئەکا بە ئەستێرکی حەپەساوو
وەختێ ئەم کارتەیش ئەنووسم
هەواڵەکان، هەموو بە جلی ڕەشەوە
دەوریانداوم!.

سێیەم پۆستکارت:
من مەملەکەتی سیحراویی ناو ئەدەبم
هەڵفڕینی بێ کۆتایی ناو خەیاڵم.
من خەیاڵێکم مردووە. تەلیسمێکم لێ ون بووە
درەختی مرواری شیعری تیاڕواندم و
جوانترین پارکی چیرۆکی تیا کردمەوەو
شارێکی گەورەی ڕۆمانی تیا بنیاتنام!.

من پردێکم لێ مردووه

هەردووبەری: خۆشەویستیی هەژاران و

ئازادیمی بە یەکەوە ئەبەستەوە.

من ئەو پیاوەم لێ ونبووه

بۆیە ئیستە من ئەبینن دەم و چاوم

لە باڵەخانەی ڕوخاوی شارێك ئەچێ و

وەختێ ئەم کارتەیش ئەنووسم

هات و چۆی هەرچی وشەیە

لە شەقامما ڕاوەستاوە!

گلەیی نامەیەك لە زمانی پەپوولەو و گوڵەباخ ناسکتر،

لەم باخچەوە بۆ ئەو باخچە"

تاق تافکەرەی عەشقێك ئەمرێ

دورونزیك باخانی تر

بە پیر تەرمی ئاوازەوە

تا سنووری سەدا ئەچن.

گولاّو نامەی باخێك ئەمرێ

دورو نزیك شەپۆلەكان

بۆ چەند ڕۆژێ ڕەشپۆش ئەبن.

یەك ڕۆژنامەی شەپۆل بمرێ

دورونزیك هەرچی ئاوێنەی وشەیە

لە کەناردا کۆئەبنەوەو

درەختەكانیش كوڕ ئەگرن.

خۆ ئەم پیاوە
لە یەك وەختا تاق تاقکەرەو باخچەو
شەپۆل و ئاوێنەو درەختیش بوو.
لەودیو تخووبەکانی زمان و لەودیو
زەریای ڕۆمانەوە
پۆلە نەورەسی پەخشان و شیعر هاتن
شینە شاهۆی هەواڵنێرو
قازو قوڵنگی سیاسی و
کلاّوکووڕەی ڕۆژنامەنووس زۆریان هاتن
کەچی تۆ لەناو زمانی خۆمدا بوویت و
لە باخچەکەی ئەوبەرمەوەو
سەیری ناشتنی خەرمانەی، مانگێکی منت ئەکردو
هەر نەیشهاتیت!
"دوا سکێچی ئەم بەشە بریتییە لە چەند پەندێکی
نێو ڕۆژ ژمێرەکەی"هـ. ل. ب" و چەند
وێنەیەکی گەورەکراوی ناو ماڵەکانمان"
لە باگژەی وڵاتێکدا گوڵێك نییە بێتە دەرێ و
سەروقژی تۆز نەیگرێ و
لە بەردەکانی تاریکیی هەڵنەنووتێ
گوڵێك نییە.
بەفرێك نییە بەناو دووکەڵا تێپەڕێو
وەك یەکەم بارین سپیی بێ. بەفرێك نییە

دارێك نییە لە بازنەی ئاگردا بێ و
جارێك نەبێ بە داوەکانی پزیزك و پڕیشکەوە.
دارێك نییە.
تۆیش وەها بوویت و.. نەمردی
بەڵام مەرگی گوڵ وەختێکە
خۆی باگژە بێنێتە سەر باخچەی خۆی و
مەرگی بەفریش ئەو وەختەیە
ئەو خۆی دووکەڵ بێنێتەوە بۆ ئاسمانی و
مەرگی داریش ئەو کاتەیە
ئەو خۆی ئاگر بێنێتەوە سەر تەلان و دارستانی!.
ئەوەیش ئاو نەبوو تێپەڕی.
چیرۆکی کوێرەوەری بوو.
ئەوە"با" نەبوو هەڵیکرد.
گڤەی سروودێکی ئەم بوو.
ئەوە هەور نەبوو دایکرد
ڕێژنەی زمانەکەی ئەم بوو.
ئەوەیش مەشخەڵ نەبوو هەڵبوو.
سەری وتارێکی ئەم بوو.
ئەوەیش ئەستێرەی ئاسمان و سروشت نەبوو هەڵهات
گەلاوێژی گیانی ئەم بوو جریواندی.
خەیاڵێك لە باران
دەفتەرێ لە مێرگ و

شەقامێك لە تیشك و
كورسییەك لە خونچەو
خولیایەك لە ورشەو
مرۆڤێ لە زریان!
ببوورە شاخ! لەناو تەمی لەندەنەوە هاتۆتەوە
بۆیە گەردیلەی غەریبیی لە سەروقژی نیشتووەو
چون چاوەكانی كۆترێ لە بوولێڵدا
كەمێك لێڵ بووە چاوانی.
ببوورن سارای هەڵەبجەو گردی گولان
كە لانادات پەلەیەتی،
ئەم كزەیە، ئەم تاژانە
پەلەیەتی بگاتەوە سلەیمانی.
سیمای پیرۆزی مەولەوی!
تۆیش ببوورە كە ئەم پەپوولەی وشەیە
وەختی نییە، لابداتە، باخی ڕیشت و
تۆزێ لە نوورت بمژێ و
ئەوەتا وا لە كەلی گڵەزەردەوە
بانگی ئەكا، سلەیمانی!.
بەر لەوەی خۆی بگاتەوە
هەر بە بادی خۆش مروردا
پەنجەی سپارد بە ئەزمڕو
قۆخی دڵیشی دا بە"وان"

وەسێتی کرد ملی بکەن بە مۆمێك و
دایگیرسێنن لە گوێ سیروان!
گەیشتەوە!
قەسیدەیەکی ڕاکشاو لەناو"با"دا.
گەیشتەوە.
پەخشانێکی خەولێکەوتوو لەناو تەمدا.
گەیشتەوە.
ڕۆژنامەیەکی لوول کراو لەناو شەودا.
گەیشتەوە.
گەلاویێژێك بە نوستویی گەیشتەجێ و
کەچی دنیایشی ڕاچڵەکاند
سومبولێ لە ئاو تیشکێ لە"ژێ کاف"
عەشقێ لە بەفرو
کۆشکێ لە هەتاو.

گەیشتەوە
وشە لەناو"دڕك و گوڵ"و
وشە لە دەربەندی"ژانی گەل"و
لە"یادگارو هیوا"وە
هاتنەدەرێ و
وەك یەکەم جار
دیسانەوە هەڵفڕین و

لە فەزای زیویندا بوونەوە بە خەیاڵ،
خەیاڵیش بوو بە مەلێکی ئەفسانەیی
بەر پەنجەرەی
ژووری تەنیایی نووسەرێ.
پۆل پۆل وێنە هاتنە دەرێ
دیسانەوە وەك یەکەم جار
وێنە بوونەوە بە ڕەنگی
بەفرو ئێوارەو مەراق و
چوونەوە لای
شەوقدانەوەی ناو سروشت و
بیرەوەری بەرئاگرێ.
چیرۆك نووسیش چاوەکانی
لە سەریەوە هاتنە دەرێو
وەك یەکەم جار
باڵیان لێکداو گەڕانەوە
بۆ لای یەکەم
چیرۆك نووسی گەردوون
بۆ لای پەنجەکانی خوداو
بۆ ئاسمانی نەهێنییەك
کە نابینرێ!.
کاسکێتێ لە هەور
گۆچانێك لە شەو

جانتایەك لە یاد

عەینەكێ لە گۆم

هۆدەیەك لە خەون

مێزێك لە شەوبۆ

پیاڵەیەك چای سارد

زەینێك لە پشكۆ.

لێرە لەناو سەدەیەكدا

هەرچەند شاخێ لە ئاوێنەی بەهرەوەریی

چەند شەماڵێكی ڕەنگاوڕەنگ

چەند فڕینێكی ئاسمانی و

چەند باڵقۆنێكی ئەستێرە دروست ئەبن..

لێرە لەناو سەدەیەكدا

هەر هەندێ خەو

ئەبن بە مامزی سپی و دەرئەكەون.

هەندێ شابازی پێشەنگ و

هەندێ پەپوسلێمانكەی شیعرو

هەندێ لە چەخماخەی بیری

قەدەغەشكێن.. دەرئەكەون

كە سەری تۆ یەكێكیان بوو.

"بە یادی تۆو بە نەهێنیی

گەڕامەوە بۆ لای دیجلەو

خۆمكرد بە قولأیی ئاودا

له بنەوە وتەکانتم بینیەوە
هەندێکیان بووبوون بە ماسیی و
ئەوانی تر بە گژوگیا"
بە سواری ئەسپی باهۆزێ
گەڕامەوە بۆ سەر شاخ و
لە لووتکەدا
خەیاڵەکانتم بینییەوە
"هەندێکیان بووبوون بە هەورو
ئەوانی تر بە گڤەی با"
لەگەڵ شەودا، دەمامکدار،
خۆمکردەوە بە کەرکوکداو
لە شەقام و لە گەڕەکدا
خۆشەویستیتم بینیەوە
"هەندێکی بووبوو
بە گوڵی پرتەقاڵی
چاو نارنجیی و
ئەوانی دی بە کوکوختی
ناو ماڵەکانی سەر قەلا".
لە دواییشدا بە یادی تۆ.
لەگەڵ"با"یەکی زەریادا
دیسانەوە گەڕامەوە بۆ لەندەن و
نامەکانی ئاوارەیی و چاوەڕوانیتم بینییەوە:

"هەندێکیان بووبوون بە گەڵای هەڵوەریوی
"مارچ مۆنت ڕۆد"و
ئەوانی دی بە دەنگدانەوەی سەعاتی
لە یاد نەچوون لە بیگبندا".
دەنگێ لە برۆنز
ڕەنگێ لە سروود.
بۆنێ لە ڕستەو.
ڕوانینێ لە دوند.

لە یادداشتنامەی بەفردا
جێ پێی چیرۆکێ لە جێ پێی
هەرچی قەیسەرە دیارترە.
لە بیرەوەری نزاردا
سەری پەنجەی پەلکە شیعرێ
لە هەرچی خشڵی شاژنە
پیرۆزترە.
لە ڕۆژژمێری پەپولەو
لە یادداشتنامەی ئاونگدا
یەك دێڕی جوان
لە فەرمانی شاهەنشاهی گەورەترە.
لە یادنامەی دارستان و
لە بیرەوەری گوڵیشدا

دەنگی بولبولێکی پچووك
لە کەرەنای کۆشکی سوڵتان
نەمرترە.
لە بیرەوەری ئەوینی ئەم خاکەیشدا
تەمەنی تاڵێك لە ڕیشی شیعری خانیی
عومری یەك قۆپچەی کراسی
چیرۆکێکی کوێرەوەری
تەمەنی یەك زەردەخەنەی مانگە شەوێ
لە کانییەکی"گۆران"دا
لە تەمەنی هەرچی شازادەی زێڕینی
ناو سۆران و بادینانە.. درێژترە!.
برژانگێ لە کولوو.
گەلآیەك لە گزنگ.
دلۆپێ لە هیواو
ژانێ لە سووتوو

ئەگەڕێمەوە بۆ لای تۆ..
تۆ پەیژەی میراتت نەبوو
کە چوویتە ناو هەورەبانی مێژووەوە.
کوڕی گەنم و جۆی ساکارو
کوڕی باوکێکی هەتاوی کاسبکار بووی.
تۆ کوڕی کتێبخانە بووی

سەرت هەنگ و
خانەخانەی کتێبخانەیش شانەی وشە.
تۆ کوڕی نۆتەی سرودوو مۆسیقا بووی
گوێچکەت سمۆرەی بیستن و
ئاوازەکان پلەی پەیژە.
ئەو وەختەی تۆ
لەناو دەربەندی زستانا
لەبەر ڕووناکیی خەیاڵی بەفرانبارا
لەو کێوانە شەوان درەنگ
میوانداریی
جریوەی عەقڵی هیگڵ و
خولیاکانی دستوفسکی و
پاڵتۆ بۆرینەی گۆگۆل و
فاوستەکەی"گوتە"ت ئەکرد
شەوێك لەگەڵ"ژان ژاك ڕۆسۆ"
دائەنیشتی و
شەوێك لەگەڵ دەنگی"ڤولتەر"
پیاسەت ئەکرد
دیسانەوە شەوێکی تر
لە دادگاکەی گالیلۆدا
ئەبوویتەوە بە پارێزەر
لەو وەرزەدا، ئێمە زۆرمان،

لە دەرگای داخراو ئەچووین
ئێمە زۆرمان،
لە نسیەکانی مێژوودا
بووبووین بە شەختەی ساڵان و
ئێمە زۆرمان، توتیەکانی خورافات و کوێخاکانی
ژن بە ژنی نێوانی خەنجەرو تۆڵە
دەوریان دابووین.
تۆ کوڕی کتێبخانە بووی
باوکت نە وەسێتنامەی زێڕینی دیوەخان و
نە یەك بەڕەی سیاسەت و
نە پۆستاڵێکی عەسکەری و
نەیەك گوللەی دەسەڵات و
نە یەك چۆلەکەی جاسوس و
هیچی نەبوو.. لە گردی مامەیارە ڕووتتر بوو
ئەو بە تەنها هەر مۆمدانی
زەینی ڕوونی بۆ جێهێشتی.
هۆزەکەی تۆ
بە تەنها هۆزی کتێب و
عەشیرەتی مەرەکەب و
خێڵی چراو پەروانە بوو
شێخی تەریقەتی ئێوە لەسەر مێزیش
جارێ "بولبول"ی گۆران و

جارێکی تر"داری ئازادی" بێکەس و
پەرداخێکی دەس خەیامی شەوانە بوو.
لەو دەوری مێژەوە هاتی..
لەناو ڕیشی"داروێن" و
لە گلۆپی"ئەدیسۆن" و
لە قۆڵی پاڵتۆی گۆگۆل و
بەر لەوانیش لەناو ڕۆحی"حاجی"یەوە هاتی.
تۆ"چیخۆف" میراتی پەیڤی بلوورین و
"لامارتین" گۆمی خەیاڵ و
"بایرۆن" هەندێ لە جریوەی
دەشت و دەری بۆ جێهێشتی.
کە سەرکەوتی بە فوارەیەکدا سەرکەوتی
هەر لەشی خۆت هەڵیقولاَن.
کە سەرکەوتی لە ئاگرێکدا سەرکەوتی
هەر سەری خۆت هەڵیگیرسان.
تۆ سەرت گوڵە بەڕۆژەی ئازادیی بوو
ڕوناکیی و عەشق لە کوێ بوایە
رووت لەوێ بوو.
هەر وەکوو خۆت وەکوو بەژنت
گۆچانیشت لە دارێ بوو هەتا مردن
بە پێوە بوو..
لە هەستانەوەی درەختا.. دوای بڕینەوەی

ڕەگێ بووی.

لە دەنگدانەوەی سووردا.. دوای بێدەنگ بونی

دەنگێ بووی.

شەپۆل هاژەی خۆی ئەدایتێ و

تۆیش هاژەت ئەکرد بە ڕۆمان

شەقام باسکی خۆی ئەدایتێ و

تۆیش باسکت ئەکرد بە چامە

ولآت دەشتی خۆی ئەدایتێ و

تۆیش دەشتت ئەکرد بە پەخشان.

خەڵکیش گەرووی خۆیان دایتێ و

تۆیش گەرووت کرد بە ڕۆژنامە.

تۆ بەیانیان پەنجەی خەمێکی دەرسیمیی

"چا"کەی بەردەمتی تێك ئەداو

تۆ نیوەڕوان ئەلۆەندێکی خانەقینیی

پەرداخەکەی پڕ ئەکردی لە فرمێسك و

تۆ ئێواران دار گێلاسێکی سەقزیی

کتێبێکی ئەدایتە دەس بۆ خوێندنەوەو

شەویش درەنگ.. درەنگ.. درەنگ

لەناو قژی بێوەژنێکی ئەنفالدا پاڵ ئەکەوتی و

لە دواییشدا

لە ناوچاوی منداڵێکی هەڵەبجەدا بوو.. ئەنووستی.

میراتێ لە نێرگز

میراتیٚ له ڕۆمان
میراتیٚ له کانیی و
میراتیٚ له ئەوین بۆ هەموو نیشتمان
گەڕایتەوە ناو ژانی عەرد
ئەمجارەیان گڵ ئەداتە دەست پەلکە گیا.
ئیتر ئەبی بە قەڵەمی
پەنجەکانی سروشت خۆی و
بە چیرۆك نووسی بەفرو با
گەڕایتەوە هەناوی ئاو
له منداڵدانی ئاوەوە دێیتە دەرێو
ئەمجارەیان ئیتر ئەبیت
بە قەڵبەزەی قەدپاڵێك و
بە سوولی ماهیی سەرچیا.
گەڕایتەوە ناو ژانی عەرد
بۆ لەمەودوا، لەناو ڕۆحی هەر وەرزێکدا
سەیرت ئەکەین.
ڕەنگە جارێك کلووی بەفری دەم با بیت و
جارێکی دی
دەنکە تەرزەی سەر تاشەبەرد
ئەشیٚ وەرزیٚ
گوڵە لیمۆی چلێك بیت و
کچێکی عاشق بە شەوی مانگە شەویٚ،

بۆنت بکاو ماچت بکاو
بتگرێته ناو ئامێزێ
ڕەنگە بشبی بە پەپوولە پایزەیەك
لەو پێدەشتەو
منداڵێکی پێخاوسی گەرمیيانی
بە خلەخل شوێنت کەوێ تا بتگرێ
گەڕایتەوە بۆ ناو سروشت
بۆ لە مەودوا،
ئیتر ئەبیت بە خەونەکانی ئەفسانە.
ئەشێ ببێ بە سوێسکەی ڕۆژنامە نووس،
بە تیتروواسکی ئەو قاتیی.
بە هەڵۆیەکی سیاسی لەو کێوانەو
یاخود ببی بە پرشنگی
سەر پەنجەرەی چاپخانەیەك لەم شارانەو
لەوانەیشە، تۆ هەر ببی بە کلۆیەك تەباشیرو
یان تەختەی ڕەش لە پۆلێکداو
یاخود ببی بە ڕۆژنامەی ئەستێرکێك و
یاخود ببی بە گۆڤاری گوڵ ئەستێرەی،
مەملەکەتی ڕاستی و جوانیی.

★

ئەگەڕێمەوە بۆ لای تۆ کە ئەمبینیت
لە بەفری سەر بانیژەیەکی لادێمان سادەتر بووی.

له گوڵی دار چوالەی بەر نمەی باران و
له دەواری ڕەوەندێکی
بەر مانگەشەو ساکارتر بووی.
وەك تاوسە سیاسیەکان،
وەك تاوسە شاعیرەکان
نەئەڕۆیشتی و نەئەدوایت و
لەسەر سەکۆی ڕۆژنامەکان
جارێك خۆت گیف نەکردەوە
پەڕو باڵت نەکرد بە چەتری غوروورو
نەتوت منم دوا باڵندەی بەرزە فڕی
مەملەکەتی شیعرو پەخشان.
لەبەر هەتاوی ئارامدا
تۆ هەر گۆماوی بێدەنگ بووی
بەلاَم وەختێ بەرد هاوێژان
بەردەکانیان تێئەگرتی
هەر بە شلَپەی بەرد لە ئاودا
هەر بە دەنگی نوقم بوونی بەرد لە ئاودا
ئەیانزانی و تێ ئەگەیشتن
تۆ چەند قووڵی و
تۆ چەند قووڵی!.
ئەگەڕێمەوە بۆ لای تۆ.
ئێوارەیەکی غەریبیی، ئێوارەیەکی"برۆکسل"

هەردووكمانی لەسەر مێزی قاوەخانەیەك دانابوو

خۆرئاوابوون دڵۆپ دڵۆپ دائەچۆڕێ و

قاوەخانەو خەمی ئێمە،

قاوەخانە لە گوڵدانی كریستاڵ و

خەمی ئێمەیش

لە دوو نێرگزی زیز ئەچوون.

لەو بەرەوە، زەردە ئەیدا،

لە جامخانەو،

لەویشەوە،

بۆ قژی تۆو

سەری منیش لەمبەرەوە

لە سەبەتەی سێبەرێكدا بەجێمابوو.

هەردوو دەستت خستبووە سەر كەمەی گۆچان

چاوەكانت بە پڕیشك و، هێشتا پشكۆی

نیوەڕۆی عومریان تیا مابوو.

لەگەڵ دەنگتا،

دەستەكانیشت هەر ئەدوان

مەراقی شاخ،

لەناو لۆچی پێستی ملت و دەم و چاوتا

ڕەشماڵێكی كۆچەر نەبوو

بووبوو بە كۆشكی تەمەن و بە ئێجگاری هەڵیدابوو.

كورسیی من كورسیی پرسیاری بە بزۆز بوو.

کورسیی تۆ کورسیی وەڵامی بە ئارام بوو.
برۆکسل بوو، ئەویش نەبوو.
پەیڤی سیحراویی دەم و دووت
لەناو هەورێکی سپیدا،
ئەیبردەمەوە بۆ دالآن و
بۆ قەیسەری و
بۆ ژێر چوخمی سیەکان و چلەکان و،
ئەیبردمەوە
بۆ ناو چەخماخەو برووسکەی
شەشی ئەیلولی بەرسەرا
لەودیو تەم و تراویلکەی عەدەمەوە،
سیماکان دەرئەکەوتنەوە:
بێکەس و نوکتەی سەرخۆشی
بێکەس و زڕەی زنجیری.
مەحمود جەودەت و
سێدارەی دەم بە خەندەی
بەناو قۆڵی کوڵەباڵدا
ئەچوومەوە بۆ هەورامان
بە سواری"کەرە لۆتی مەنووچەر"
ئەچوومەوە بۆ خاك و خۆڵ بۆ لای نالیی. لە گەڵتاندا
بە عەرەبانەی دوو ئەسپی سوار ئەبووم و
ئەچووینەوە بۆ گردەکەی مامەیارە

تۆ لە تەنیشت بێکەسەوەو

"ئەدمۆنز" لەوێ و

هەورێ بارانی ئەهێناو

شیعرێکیش بیست و حەوت ساڵە

گەڕانەوەی سووری قودسی بۆ شارەکەی.

سوجادی و جبەی درێژی و

فێستی سووری نیوە سپیی،

پڕ لە جووکەی وشەی کوردیی.

گۆران و بولبولی تازەی

گۆران و جوانی بێناوی و

هەڵۆبەگی بەر سەراکەی.

گەلاوێژو ورشەو پرشەی

ژێ کاف و یەکەم پڕیشکی دەم کوورەکەی.

چیرۆك و یەکەم پلیکەی..

هەر ئەدوایت و لە دووانتا هەموو دیاربوون.

بە تەنها هەر خۆت دیارنەبووی

تاوس نەبووی

تۆ ئەو کۆترە شینکەیە بووی

لە هەوای فیزدا نەئەفڕیت

تاوس نەبووی

ئێوارانیش لە بەردەمی کونە شاخدا،

ئەوەستایت و

تا دوا کۆتر نەچووبایە ناو کونەوە
تۆ نەئەچوویت.
تۆ تاوسی بایی نەبووی، ئەوەی نەتوت
باسکردنی هێلانەکەی سەری خۆت بوو.
باست نەکرد.
وەختێ هەستاین.
شەقامی شۆخی برۆکسل،
لەبەر بارانی ڕەنگاڵەی
هەزار تیشکا خۆی ئەگۆڕیو
لەو ساتەدا کراسی بێ قۆڵی شەوی
سنگ بەرەڵلای لەبەر ئەکرد.
وەختێ هەستاین.
بە پوولەکەی بیرەوەریو
فسفۆڕی یاد
من قژم ئەبریسکایەوەو
ئەتوت پلوسکی زەمانم و
مێژووم لێ ئەچۆڕایەوە.
تۆیش بە گۆچان
هەر بۆ ئەوەی دەست نەگرن
شوێن پیرێتی کەوتبوویت و
لاوازیت بەرگۆچان ئەداو
لەسەر ڕێتا دەرت ئەکرد.

پیرێ لە بەهار.
کۆترێ لە گوڵ
قژێ لە زەردەو
پەیڤێ لە شیلەو
دووچاو لە پرشنگ.

دوای فڕینی ئەم مەراقەو
باڵگرتنی پەنجەکانم لەم ئاسمانە مسینەدا
وەختێتی هێواش ببمەوە.
وەك هێواش بوونەوەی ڕووبار
لە بەرایی پێدەشتێکدا
چون هێواش بوونەوەی باڵی
پەپوولەیەك
بەر لەوەی لەسەر نیگای گوڵ
باڵ جووت بکات.
وەختێتی هێواش ببمەوە
وەك هێواش بوونەوەی فرمێسك
لە چاوانی ئەم خاکەدا
کە ئەنفال هیچی تیا نەهێشت.
پێویستە هێواش ببمەوە
لە بەردەمی بێ بواری
دەریاچەکەی ئەم تەرمەدا.

لە بەردەمی بە هەیبەتی
ئەم شاخە ڕاکشاوەدا
پێویستە هێواش ببمەوە
بەر لە گێرسانەوەی دواجار
لەسەر شەوگاری تابووتێ
کە ڕۆحم وا لە باوەشیا
وەنەوز ئەدا
وەختێتی ئیتر بێدەنگییم
ببێ بە جوانترین شیعرم.
وەختێتی ئیتر سپیاتی
پەڕە کاغەزی بەردەمم
ببن بە جوانترین نووسین.
وەختێتی تەپڵی بارانم
جێگە چۆڵکا بۆ کپ بوون و
بۆ خەوتنی هاژەکانم.
بەبێ خشپەی پێی قەڵەم و
جووڵەی دەستی بای خەیاڵم
هەڵئەسم و خەرمانەیەك
لە وێنە زۆر هێمنەکان
بۆ نموونە وەك:
"تریفە بە خەوتوویی.
بەفری گوندێکی پرسەدار.

تەنیایی ژووری عاشقێ

لە دوای کۆچڕەو

گیتارێکی بێ مۆسیقار.

ئێوارەی ڕۆژی شانزەی سێ"

هەموویان کۆئەکەمەوەو

ئەم پیاوەیان پێ ئەسپێرم

پیاوێ لە هەڵوێست

"وەختێ هەڵوێست ئەبێ بە شاخ"

پیاوێ لە شەپۆل

"وەختێ شەپۆل ئەبێ بە پەڕەی ڕۆژنامە"

پیاوێ لە وشە

"وەختێ وشە ئەبێ بە گوڵی گەنم و جۆ"

پیاوێ لە ڕەنگی سادەیی

"وەختێ سادەیی ئەبێ بە ئاوی کانیی"

لە دواییشدا پیاوێ لە دارسێو

وەختێ کە سێو،

ئەبێ بە ئەوینە لاسوورەی گشت وڵات و

هەموو ساڵێ بەشی هەموومان ئەگرێت و

خۆشمان ئەوێ!.

سلێمانی
2000/5/6